

Makfa ar peesubtifikānu
par pašči:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Makfa hef peesubtifikā-
nas Rīgā:
par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel isdohs fest-
deenahm no p. 10 fahloht.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnaht ween reis pa nedetu.

Makfa
par fludināschau:
par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Redakzija un ekspedizija
Rīgā,

Ernst Plates bilšhu- un
grahmatu-drūkatarā pēe
Pētera basnijas.

N°. 32.

Sestdeenā 12. August.

1878.

Rādītājs.

Saunatahs siņas. Telegrafa siņas.
Ekschsemes siņas. No Rīgas: Widsemes gubernators aishrauzis
us ahrsemehm, — pilsfchtu weetneeku spreedumi. No Maleenas: nelahriiba.
No Gatarias: augliba. No Behsemuischas: sudraba tahsas. No Sezes-
muischas: augliba. Semkohju nitnahee eenaidneeki. No Pleflawas: istahde.
No Peterburgas: szeptawibas darbs.
Uhrsemes siņas. No Berlīnes: Hedela noteefachana. No Romas:
pahwesta wahreda deena. No Montenegras: iszehlees naids. No Biperes fa-
las: Angteem kawelli u. t. pr.
Peelitumā: Drunineeks Runo. Graudi un feedi.

Saunatahs siņas.

No Rīgas. Nesen tika siņohs, ka Rīgā dibinata jauna
beedriba, kura teel nosaukta par „Rīgas Latweefchu amatneeku
beedriba;“ tagad waram siņoh, ka atkal jauna beedriba dibi-
nata. Schahs beedribas wahrds ir schahds: „Ewangelisla
beedriba preekšč tizigas un tairnas dshwofchanas paweizina-
schanas un isglihtofchanas starp schejeenas ewangeliski-lutera
draudses lohzeekem Rīgā.

— Scholza swehru bohde (menascherijā) treschdeenu bija
israhdischana Sarlanam frustam“ par labu.

No Sezenes. Sezenes draudsei bija preekadeena, pehz
kuras wina sen jaw bija ilgojusehs, prohti schinis deenas
wina dabuja sawu jauno altara bildi, kura no profesora
Niepera kunga, Leipzigas mahkflu akademijas direkora, mah-
leta un kas 13 tā Augustā tiks basnizā eefwehtita.

Profesors Nieperu kungs, eewehrodams draudses masohs naudas
spehkus ir bildes par tohti lehtu maksu mahlejis un pat par
tahm leelahm isdohschanahm ko tahlais zekschs no Leipzigas
libds schejeenes makfa, nebehdadams ir nodohmajis schurp at-
braukt, lai bildes pats waretu ussteleht un redseht, ka tahs
basnizā isflatahs.

Augustais mahkflineeks 3 gadi pee schihm bildehm strahda-
jis. Wastahwigi draudses pateizibu winsch few eemantojis.

No Pernawas teel siņohs, ka tureenahs apgabala Koken-
kawas muischa tai 27tā Juli bijis stiprs fals, kas semkohp-
jeem leety fshdi nodarijis. Wifu wairaf kartupeli apflah-
deti sirni, meeschi un ausas mescha malās pa datai ari
apflahdeti.

No Pernawas apgabala teel siņohs, ka tai 2trā Juni
Torgelē, kur atrohnahs muischneeku kahwnizā, tikufchi pah-
dohti 35 jauni waislas-ehrseli un waislas kehwes par 8100
rubl. Scho sinu pasneedsam par eewehroschanu sirgu ihpašch-
neekem, kas few labu sirgu-waisli grib eegahdatees, jo Tor-
geles kehwnizai ir teizamas waislas.

No Lehrpatas. Tureenahs 1ma fshlotaju seminarija fwi-
neja tai 6tā Augustā sawus 50ta gada swebhtus.

No Peterburgas. „Waldbas wehstnesi“ isfludinata Wifu-
augstala pawehle, kura teel pawehlts, ka tee pehrna gada
Augustā eefaulkee 1mas schkiras semes-fargi no deenasta at-
laischami.

— General-adjutanta Mesenzowa weeta, kas no szeptawas
rohkas eewainohs nomira, stahjahs wina palihgs, general-
leitnants Seliwerstows, kuras Wifu-augstali ir pawehlehts,
Keisara Majejets pascha kangelejas 3schas nodatas preekšč-
neeka (Mesenzowa) weetu ispidiht.

— Kā „Golofs“ dabujis stahht, tad kahds augsts kungs
efohi 50,000 rubtu isfshliis tam, kas generala adjutanta
szeptawu un wina beedrus fakertu.

— Generalis Todlebens, no kura siņojam, ka winsch fa-
flimis, tagad no sawas flimibas pilnigi iswefelojees un tā
tad winsch, ka to eefahkumā bija nodohmajis, us Peterburgu
tuhdak atpakat nebrauks, bet lihds ar Keisara gwardiju at-
pakat us Kreewiju dohsees.

No Teplizas. Kā no tureenahs teel siņohs, tad ar Wah-
zijas keisara weseleibu labi klahjahs. Wina laba rohka no
eewainofchanas til tahlu atwefelofsches, ka keisars jaw we-
felu lapu warejis pilnu peerakstih. Tai 11tā Augustā kei-
sars no Teplizas efohi aisdewees us Gasteinu.

No Romas. Kā kahda tureenahs awise sino, tad pahwesta
fuhtnis Masella ar Bismarku farunadamees, lai waretu is-
lihdsinaschanu starp Wahzijas un pahwesta waldbibu panahst,
ne-efohi sawu mehrki fashneedis, tapehz ka starp abu waldbibu
prafijumeem bijuse starpiba par leelu.

Telegrafa siņas.

No Londones tai 10. Augustā. No Konstantinopeles us
Londoni siņas atlaisas, ka tai 6tā Augustā Derwischs-Pascha
Batumas eedshwotajeem to sinu dewis, ka Kreewi tai 15tā
Augustā Batumā ee-efchoht. Pilsfchtas teefas darija siņas
mu, ka kugi atnahkufchi preekšč Batumas eedshwotajeem, kas
Batumu gribetu atflah.

No Rattoras tai 9. Augustā. Starp Turkeem un Mon-
tenegreescheem naids iszehlees. Tai 6tā Augustā fshkaks lau-
schanahs.

Gefchemes sinas.

No Nigas. Widsemes gubernators, ihstiens statsrahts, kambar-kungs barons Uerküll v. Gildenbandt ir us diwi mehnescheem, no 4ta Augusta fahkoht, dabujis atkaufchanu aibraukt us ahrsemehm.

— Tai 1mä Augusta Nigas pilsfehtas weetneeki notureja fawu fapulzi. Pee pahrspreeschanas nahja daschadas leetas. Wisupirms tika nospreests, ka pehz 14 deenahm buhfschoht pilsfehtas galwas weetneeka zelfchana, tapehz ka lihds schim bijufchais pilsfehtas galwas weetneeks Moliens nomira. Tad tika nospreests, ka fugu mallereem peenahkama makfa par latru jaw lahdetu rudsu lasti (lahdi 45 puhri) esohht paugstinama us 15 kav. Minete fuga malleri bija schahdas paugstinaschanas deht eefneegufchi luhgfschanas-rakftu pee rahts un rahts scho luhgfschanas-rakftu pehz jauneem pilsfehtas likumeem nodewa pilsfehtas weetneeku fapulzei preefsch appreeschanas. Tad tika preefscha likts rakfts no Widsemes gubernatora, kura rakfta bija usdohts, ka wisi us pilsfehtas buhfschana fihmedamees spreedumi, ko pilsfehtas weetneeki fawas fahulzës spreedufchi, ir gubernatoram sinami jadara, neween ihfi, bet pilnigi protokoli eefneedsjami.

No Maleenas. Schad un tad teel laikrafts par negohdigahm fabeedribahm un winu „pittas“ darbeem rakstihst, kuras lasohht muhsu pagasta jauneki tikai wareja pasmeetees, bet schowafar ir tee mehginajufchi schai mahfla stipri ween eelaustees. Schur un tur jaw daschus dsirdeja zitu us zita rihdoht un flubinoht mugura trift un ispluhktees, bet ka jaw daschdeen gadahs, kas zitam bedri roht, tas pats eekriht; ta ari ar muhsu „daschdaschadeem“ nogahja. Tee bija lahdi tschetri fataisijufchees un us tirgu nogahjufchi, kur tee bes fawwa deenifcha „pittas“ darba newaredami istik, te pee tschiganeeteem lausufchees un wifadi lamatees fahufchi, zaur ko tee driht tschiganus us fewis usmanigus darijufchi. Tee nu fahfrehjufchi un rahdijufchi, ka zilwekem ap-eetees wajaga; jeb rittigaki, tee bija nu wineem winu mahfla, pehz lam tee bija zeetufchees, pee pascheem ismahjijufchi, tohs gruntigi namifodami. Ari zita tirga esohht dascham no scheem deefgan plahni nogahjis.

Zeen. lasitajs, spreed nu, waj schee „pittas“ brahti naw zitu fohdu nopelnijufchi, ka tee fawa pagasta nemeeru zel, bet es dohmaju, ka wineem ar scho tschiganu dsihwes preefsch fihmi peetiks, jo nu wini fahl ka wehfschi atpafal wilktees, redsedami, ka tee klaja nelo panahkt newar. Warbuht teem tapat, ka wehsim labal alas isdohjees fawu deenifschu usturu fagadaht. Al, waj juhs zeen. lasitaji newaretu par wineem apschelotees un teem dahwanas famest, jo ka redsams, tad wineem scho mahfla eemahzotees, ir dauds isgahjis, bet tagad deemschehl mas petnas. Schohs behdutus, kuri gandriht wisi no amatneekem pastahw, pee wahrda fault, buhtu tikpat man, ka schai gohdigai lapai kauns peemineht; tikai ar noscheloschanu ir man ja-iffauz: „Wairaf gaismas! wairaf gaismas!“

—rau—

No Gatartas. Pee mums ir laba wafara, ta ka naw neta flakta ko teikt, ja tik augu ween warehs rohla dabuht, tad jaw Deewa swehtiba malu maläs. — Tahlaki jafawo par lahdu besdeewigu darbu, kurfch isgahjufchäs deenas sche padarihts tijis. — Pagasta wezaka chretlam deenas laika apmests srikis lakla un pee preedes sara palahrts, kur to ne-

dsihwu atrada. — Stahde fneedsotees lihds 50 rubl. Wehl naw laimefees wainigohs rohla dabuht, J. D. . . . .

No Behrsuuischas. Tai 23. Jult bija pee mums jauks wakars, lahdu reti us semehm peedfihwoht dabujam, prohti: Behrsuuischas dsimtsleelkungs v. Sect swehtija fawas — pehz 25 gadeem lauliba nobfihwotas — fibrabalahsas. Wina muischas eefsch un ahr-pufe bija jauki ugunota un augfcha us balkona stahweja ugunigös burdoe: „Deews swehti un pasargi scho namu.“ Tapat alejas bija ar ne-iffkaimahm raibahm ugunim apgaismotas, ta ka wisa muischas preefscha ka lahda seemasfwehtku eglite isslatijahs. Pats zeen. leelkungs un leelmahte wareja buht aifgrahbti, schohs swehtkus peedfihwojufchi un kuras winu apafschneeki pulkeem fanahufchi lihds preezajahs. Kad peeminam, ka Behrsuuischas leelkungs fawai walstei deefgan laba darijis un ka tas jo prohjam palihdsigu rohku ne-atrauj neds pee flohlahm neds pee daschahm mahjas wajadfibahm, tad it fir-nigi issauzam tam: „Lai dsihwo muhsu leelkungs!“ Sche swehtki teefcham bija aifgrahbdamu juhtu pilni, jo neween tuwi, bet ari tahli dsihwodami bij atnahufchi lihds preezatees un dalibu nemt pee scheem swehtkeem. Teateris, kur netika leegts zil bija ruhmes, bija no flatitajeem pilns, un mustkis, kas pastarpam fpehleja, darija swehtku nakti jo ihfu un jauku. Teateri wadija zeen. leelkunga behrni lahda preefsch tam ih-pafchi sagatawota weeta, us kuru no muischas zaur mirdsoschahm alejahm zelfch weba. Janoschelo til ween, ka lahda leeligs zilwels jauko swehtku jufchanu zaur fawu ahrfahrtingu breshfchanu jauza. Beidsohht wehl issauzu „Augstu laimi!“ v. Sect leelamlungam un wina laulatai draudsene!

Rahds Behrsuwalstees.

No Sezes-muischas. Rudsi aplauti un ir brangi augufchi, turpreti wafaraja ir paplahna, kas leetus trubkuma deht newareja labi no-augt. Seens labi audsis un jaw apwahfts. Seemas-kweefchi jeb puhri ir ta puflihds augufchi.

Semkophju ufnakee eenaidneeki. Zeen. redafzija! Bar semkophju eenaidneekem Juhs fawa lapä daschu labu reiff efeet sinas laidufchi, ta ari beidsamaja laika par kartupeku bambali Nr. 23, par labibas kukaini Nr. 29, par linu pohstitaju Nr. 30 un 31, kurfch ari kurfemes augfchgalä leelu pohstu padarohht, ta ka daschi fawas linus jau preefschlaita nopluhzoht, u. t. pr. Atlaujeet man, ka es sinoju par lahdu zitu, warbuht wifniknako eenaidneeku, kas semkophju sweedrus — ne: afinis isjuh, ka wampihres, kas pehz Donawas krasu ap-dfihwotaju tijibas no zilwelu afinim dsihwo. Waj gribeet, lai es scho eenaidneeku pee wahrda fauzu? Ka es wisa schi bara wahrduis lai sinu; bet teefa ir, ka Juhs, ja es spehtu schohs wahrduis sinah, stary teem ari daschu labu „gohda-wihru“ atrastu! Klaufaitees, semkophji! Es brauzu no Dinaburgas us Rigu, III. klafi. Tani wagonä fehdeja semneeki; ari lahds glihti gehrbees kungs. Birnaje fawa stary runaja par supersoffatu; schis teem jauzahs stary. Mute tam bija ka wehjudmalas. Wurfch stahfija breesmigas leetas par krahpfchanu, ja pirzejs ne-esohht ismanigs, ja tas nepafifstohht wifas kohpmanu „kniffes.“ Ar to analifi esohht neeki, laif-rakfti no krahpfchanas newarohht pasargahht, bet wurfch jaw daschu esohht glahbis no blehschu rohlahm. Semneeki istrub-kahs; beidsohht tee luhdja fwehneeku, lai lihdsohht pirkt, wini tam labprahht publinus atlihdsinaschoht. Salihga par 10 kav. us maifa; tas kohpa istafija 26 rub., jo semneeki gribeja 260

maifus pirkt. Man auſis ſwila, to dſirdeht, ar leelu uſmanibu eſ wiſu nollauſijohs, jebſchu ziti tizeja, ka eſ awiſes lafoht. Utbrauzam Rigā. Swefchineels no ſemneekem ſanehma 26 rubl. un tad tohs wiſpirms weda uſ lahdu ſuperſoſfatu pahrdohrtawu, kur teem uſ eelaſ bija japaleel, kamehr wiſſch patš eegahja kantori. — Eſ notahku gahju palat un ari kantori eegahjis iſluhſjohs katalogu, ſajidams, ka griboht kufamo maſchini pirkt. Swefchineels runaju ſahnu lambarā ar kantora kungu, eſ klaufijohs uſmanigi. „Kad Zuhš man par pirzeju peewefchanu it ne kà nedohnat, tad eſ tohs wediſchu pee zita kophmana!“ „Kà Zums tiht; noſſehlojama leeta, ka ſemneeki tã leefahš weſtees, bet mehš tohs negribam kraht — zaur ſliktu kurſu wineem jau tã leelaſ zenaš jamakſa.“ „Nu tatſchu 10 kap.“ „Ne neeka!“ „Septini!“ „Ne neeka!“ „Manš beidſamais wahrš: 5.“ „Ne neeka!“ „Ar Deewu!“ „Ar Deewu!“ Sweiſchajš aiſgahja. „Sauzat wiſu atpakaſ un dingejatees ar to,“ eſ luhſſu kantora kungu. „Kadeht?“ „Nepraſeet — klaufeet ko eſ ſaku, — eſ tuhdat buhſchu atpakaſ — ar polizeju!“ „Ah — labi!“ — Eſ aiſgahju. Uſ eelaſ eſ ahtri ſatikošs ar polizejaš wihtu un ahtri tam wiſu iſſtahtſiju. „Wateizohš — to putniſu noſerſim!“ — Pee eelaſ maſaš wehl gaidija ſemneeki; polizejaš wihtš tohs panehma lihđš. Kantori wehl dingejaš wiſu „wadoniš.“ Semneeki iſſajija, ka ſwefchineelš no teem naudu nehmiš un kantoriſtš apleezinaja, ka taš ari no wiſa naudu pagehrejš. Nu ſemneekam atwehrašs azis — wiſa wadoniš iſwiſka 26 rubl. un noſweeda tohs uſ galdu, gribedams tuhdat aiſeet. Bet tã wiš ne-iſbewahš, jo poliziſtš to leetu jo ſklaidraſi gribeja ſinaht; bet kad ſemneeki iſſajija, ka tee paſchi tohs 26 r. peedahwajuſchi pehš lihguma un wiſi ari newarohht Rigā palikt un prozeſi weſt, tad putniſch tatſchu bija walam. — Jo tuwaki ar kophmani par ſcho nebuſſchanu aprunajeeš, eſ nu tašs breeſmigalaš leetaš dabuja dſirdeht.

Tã kã ſchis „maſaraš,“ tã ari daudš ziti, ja, pat daſchi amata-wihtri, medijohht pehš „rebehm“ uſ nabaga ſemneezina rehſinumu, un netruhtſioht ari kophmanu, kaš ſcho ſlepeno; bet tadeht ne maſaš breeſmigu krahtſchanu pabaſtoht. Tã par peemehru weenš kophmaniš tahdeem iſgahdatajeem, jo tiſ to pagehr, maſſajohht ſinamaš prozenteeš uſ latru mehſlu maiſi, lai tiſ ne-eet pee zita kophmana pirkt; ka ſchi maſaš pirzejeem teel uſliktã, ir patš par ſewi prohtamaš. Daſchi iſmanigi uſpirzeji iſ gada uſ tahdu wiſiſi nopelnoht leelu naudu. Nebuht ne-eſohht ſwefſcha leeta, ka pat it paſiſtamaš un no wiſeem par lohti taiſnu un zeenigu zilweku turehtš wihtš atnahht kantori un it meerigi ſala: „Man tiſ un tiſ daudš mehſlu japeht jeb eſ Zums waru peeweeſ tahduš un tahduš pirzejuš, zil Zuhš man maſſaſi?“ Noteekoht daudſtreiſ, ka tahdi gudrineeki pirzejuš nebuht nepaſiſti, bet tiſ nollauſahš, ka tee uſ pilſſehtu atbrauſuſchi mehſluš pirkt un redſi! wiſſch ſcho atgahdijumu iſleeta ſewim par labu. — Wiſwairat tahda ſemneeku aprahpſchana noteekoht ar maſchineem. Mohno-tees ſehwini, kaš no tahm it ne kã laba neproht, bet ſewi uſſlawejahš par leeleem „kenereem.“ Schee nu, tiſ lihđš ka lahđš grib pirkt lahdu maſchini, pirzejam peemetahš un par neeka naudu apſohlahš tam labu maſchini iſgahdaht. Bet pee kophmana nogahjis, taš runa it drohſchi un nelaunigi. „Zil dohtit, tad eſ uſſlaweſchu Zuhju maſchineš? Waj buhš 200 jeb 300 rubtu? Ja ne, tad eſ Zuhju maſchineš mah-

neſchu un uſſlaweſchu zitaš.“ Ja nu kophmaniš ne kã negrib doht, tad noteek kã draudehtš. Bet kurſch kophmaniš nu gan negrib pahrdohht? Tadeht daudſtreiſ tatſchu jadohd, ſinamaš atkal uſ pirzeja rehſinumu! Gadotees ari, ka pirzejš uſ wiſu wiſi no ſinama kophmana grib pirkt. Tad „maſaraš“ ſawu grehka-naudu palaiſch jo lehtaki, bet ja tam it ne kã nedohd, tad taš pirzejam eeſſchuſt auſis: „Schi ſabrikã maſchineš ir gan labahš, bet taš, kaš tã uſ lehgera, ir wainu pilnaš.“ Un nu pirzejš tatſchu aiſeet, jo kurſch tad gan gribeht maſchineš pirkt, kam wainaš? Ar ohtru kophmani tam nu wiſai weegla leeta; preezigš, ka „maſaraš“ pirzeju pee wiſa atwedis, taš tam dohd iſſauleto grehka-naudu un to uſleek pirzejam! — Uſ tahdu wiſiſi deenwiduš ſtree-wijã andele ar maſchineem eſohht gluſchi nomahkta; tur beidſama drohſchiba eſohht ſuhduſi! — Man paſcham weenš „teizamaš“ wihtš jeb jaunſkunge paſiſtamaš, kaš pat ar uſſlaweſchana-raſteem gribeja andeli dſiht, par weenu tahdu 25 rubtu pagehredamaš. Ziti man atkal ſinami, kaš ſinibai un taiſnibai par ſpihti ſawošs pagaſtošs analiſi un politekniš kaš leezibu iſſafa par johkeem. Un kã nu ne? Analifeš eenaidneeki wiſam tatſchu iſ gada maſaš ihpaſchahš nodohſchanaš, kaš beidsoht nabaga ſemkophjeem janeſi!

Pret ſcho breeſmigo nebuſſchanu, kã ta warbuht tikai Amerika pilnoš ſeedoš, mums wiſeem kophã jakara ar wiſeem ſaweem ſpehkeem un eſ zeru, ka ſchošs uſrahdijumuš, ko tatſchu zaur kophmaneem paſcheem warehš peerahdiht, neween zeen. „Mahjaš weeſiš,“ bet ari muhſu zitt laitraſti uſnemeš. Taneku ſchlabš.

No Pleſkawaš. Kã no turenaš teel ſinohtš, tad Pleſkawaš tiſk Septembara mehneſi notureta ſemkophibahš leetu iſſtahde. Iſſtahde tiſk eeſahkta tai 24tã Septemberi un tiſk notureta diwi deenaš. Pleſkawaš ſemkophibahš beedriba wiſuš puhliuſ uſnehmuſe preeſſch iſſtahdeš iſrihkoſchanaš.

No Peterburgaš. Breeſmigs nedarbš notiziš Peterburgã; beſdeewis ſawu rohtu peeliziš pee general-adjutania Meſenzowa, Keiſara Maſeſteteeš paſcha kanzelejaš treſchahš nodalaš preeſſchneeka. „Waldibahš wehſtneſiš“ pahr ſcho ſleplawibahš darbu paſneedš ſchahdu ſinu: Preetdeenu tai 4tã Auguſtã pulſten dewindoš no rihta ſchandarmerejaš preeſſchneekš, general-adjutantaš Meſenzowaš gahja, kã wiſſch to iſ rihta mehđš dariht, ar no deenasta atlaiſto paſkawneeku Makarowu zeeraht no tašs pee Gaſtini-dwora buhdamaš baſnizaš pa Mikaela plazi. Schi platiſcha un leelaš Italianſkaš ſuhri pee konditora Kotſchlurowa nama peepeſchi wiſam uſbruka lahđš nepaſiſtamaš ſmalſi gehrteeš jaunš zilwekš, ar peleku paleto (wiſſſwahſteem) un ar brilli, eegruhda ar wiſu ſpehku wiſam dunji wehderã un tad aiſbehta pa leelo Italianſku, pee kam paſkawneekš Makarowaš ſleptawam dſinahš palat, ar ſawu leetueſchirmi tam uſbrukdamaš un iſſaulekamaš: „ſaturat wiſu!“ Tanẽ paſchã brihdi lahđš zitiš jaunš zilwekš, tapat ſmalſi gehrteeš, ar ſilu paleto, ar melnahm uſſim un melnu platmali, ſchahwa ar ſawu rewolweri uſ paſkawneeku Makarowu; lohde wiſam gar galwu aiſſkrehja. Abi ſleptawi, to buhſchanu iſleekadami, ka Italianſkã nekahdu zilweku nebija, ſteidſahš ſawã droſchlã (wahgoš) eelehkt, kurai brangš ſirgš bija aiſjuhgtš un kura minelã eelã uſ wineem gaidija. Uſ buka ſehdeja jaunš kuttſcheeriš ar uſſim un ſpizu bahrdſinu. No Italianſkaš noſeedsneeki eebrauza maſaš Sadowaja un tur paſuda.

Palkawneeks Makarows, kas welti bija ļauzis: „Turat winus, kerat winus!“ atgriešanās pē eewainota atpakaļ, kas ņawu ņamanu nebija ņaudejis un uš Kottņkuruowa iņbihuņņohs ņulaina jautajumu, kas efoht eewainohs, winņņ rahdija uš ņawahm ar aņinim notejejuņņahm drehbehm. Ar palkawneeka Makarowa palihdņibu un ar iņ tuwaka nama iņnahkuņņa ka-merlunga Bodiņka palihdņibu general-adjutants Meņenzows gahja lihds Italijskas un maņas Sadowajas ņuhrim, kur winņņ ņuhmana rotos tika eefehdinahs. No tureenas winņņ aiņbrauza uš ņawu dņihwolli. No dauds aņinu noņkreeņņanas eewainotais ahtri palika neņpehzigis. Pulkņten 11 preekņņ puņdeenas nonahja Dr. Mamonows un ņlimneeka buhņņanu iņmeklejis, atrada to par lohti wahrigu. Sina pahr ņho notikumumu ahtri iņplatijahs pa Peterburga. Rahds pulks ņabijuņņohs un ņa-ihguņņu kaushu bija nelaimes weeta ņapulzejuņņees un ilgi negribeja iņņņirtees.

Tee pehž Dr. Mamonowa wehl atnahkuņņees ahriņes ņlimneekam wiņadu palihdņibu paņneedsa, bet wiņs neko nelihdņeja, general-adjutants Meņenzows nomira to paņņu deenu pulkņten 5 un 15 minutes. Tā ņino „Waldbas wehņneņis.“ Rahda iņ Peterburgas awiņehm ņino, ka polizejai iņdeweas jaw pehdas ņlepkawahm atrahņ.

Wehl no Peterburgas. „Waldbas wehņneņis“ iņņludina ņņahdu eekņņleetu miniņtera žirkuleeri, kas laiņs gubernatoreem.

Pehž 9 tā Mai ņņ. g. Wiņuaugņtiki apņtiprinata walņs padohmes ņpreeduma tahdā atgahdijumā, kad kahdā kantonā ņņihdu, kureem ņamilijas buhņņanu dehl nepeekriht nekahdas atweeglinasņhanas jeb ari kureem peekriht treņņas un ohtras ņņkiras (kategorijas) atweeglinasņhanas — dehl truhlņtoņņu rekruiņu ņlaila iņpildisņhanas, teel likumigā kahrtibā nemti ari tee ņņihdi, kas ņamilijas buņņunu labad bauda pirmahs ņņkiras (kategorijas) atweeglinasņhanas teesibās.

Tapehž eekņņleetu miniņteris, ar kara-miniņteri weendās prahtās buhdams, gubernatoreem žaur žirkulari no 14 tā Juli ņņ. g. Nr. 32 paņinojis, ka pehž ņņihņ Wiņuaugņtakahs pawehles ari teem ņņihdeem, kuri pirmahs ņņkiras (kategorijas) atweeglinasņhanas teesibas bauda, tapat kā wiņeem ja-eerohdahs kantonā uš kara-deenasta iņpildisņhanu.

Lihds ņņim, kā ņinams, tahdeem, kas pirmas ņņkiras atweeglinasņhanas teesibas baudija, newaijadņeja eekauņņhanas kantonā paņņeem eerastees. Tā tad preekņņ ņņihdeem ņņis noņajijums ir atzelts un wiņeem pē kantonā peederigeem ņņihdeem uš kara-deenasta iņpildisņhanu ja-eerohdahs.

Ahrņemes ņinas.

No Berlinese. Noņeedsneeks, kas uš Wahžijas keisaru ņņahwa, prohti klempneru ņellis Emils Heinrichs Maņs Hedels, kas ari noņaujahs par Lehmani un ari Traberu, iņ Leipzigas tika ar nahwes-ņohdu noteesahs. Bahr ņho noteesņhanu „Kreuzzeitung“ paņneeds ņņahdu ņinu:

Pulkņten 5 un 15 minutes (4 tā Augustā) bende ar ņaweem palihgeem nonahja zeetumā. Bende ņawā rohka tureja jauno bendes-žirwi ahdas ņuterāli.

Bahr ņņi žirwija taiņisņhanu jaw preekņņ kahdahm deenahm bija walodas pa pilņņehtu iņpauduņņahs. Bende Kraus, iraks mugurā un ņmalka gardibene galwā, ir ņalks wihrs. Wina kruhtis ir puņņlotas ar dņelņs kruņtu un daņņahm žitahm gohda-ņihmehm. Winņņ tahds iņņkatijahs, ka winņņ ņawu

leetu pareiņi iņdarisņohst, lai gan winam tagad pirmo reisu waijadņeja nahwes-ņohga darbu iņdarisht. Sohda-weeta tapat kā ņenat preekņņ 12 gadeem, bija zeetuma ņehtwidū, kahdā ņņehtriņuhrigā plazi, diwās puņņs ir 14 lihds 20 pehdas augņti muhri. ņņi ņņehtriņuhriga platsņa weenā ņuhri bija uņtaifita pa-augņtinata weeta, 20 pehdas gara un til pat plata, ar leewenehm aplahrt. ņho ņohda weetu tikai eeranga, kad ņehtwidū lihds puņei ee-eet. Bende ar kahdeem 8 palihgeem uņlahpa uš mineto ņohda weetu un nolika ņawu žirwi uš galda, kas pē leewenehm ņahweja. Kad winņņ wiņu bija apluhkojis, tad ņawu krahtuwi ņlehdņa un atņlehu nodewa ņawam palihgam. Tad winņņ wiņu pahraudņija. Starp muhri un ņohda-weetu bija paņlehts praņis melns ņahrks, kurwis ar ņmiltim, lakati un diwi ņpani. Pa to ņarpu bija leezineeki ņanahkuņņi.

Lihds pulkņten 6 tika noteesajamais noņeedsneeks uš ņohda-weetu nowest. Winam bija kahdi 50 ņohli ja-eet, eekam winņņ ņohda-weetu wareja eeraudņiht. Winņņ gahja beņ atņuteņhanas, galwu druņzin uš augņņu pazehlis, gandrihņ ahtreem ņohleem ņarpu diweem wihreem. Weens, winam par labu rohku, bija mahžitajs un ohtrs pilņņehtas ņohgis. Tad nahja daņņi walņs-deenasneeki. Noņeedsneeks bija, kā rahdijahs, tanis paņņās drehbes gehrees, kuras winam bija tai 11 tā Mai; ņwahri, biņņes, weņte bija no pehlehtas drehbes. Winņņ pēņpeedamees ņmihneja un kad ņohda-weetu eeraudņija, tad iņ kā nižinadams paņmehjahs; bet wina gihmis bija bahls. Iņlikahs it kā winņņ kahdu eekņņigu ņatrižinasņhanu ņawalditu, it kā winņņ ņawu gihmi uš ņmeesņhanohs ņaweebu, lai ņawu eekņņigu nemeeru waretu apņleht. Rahds beņmit ņohlus no ņohda-weetas bija galduņņ. Pē ta noņeedsneeks ar ņaweem pawadoneem apņtahjahs. ņņe nu pilņņehtas teesaklungā Hollmanns žiteem lungeem un leezineekem klahņ buhdameem iņlaņija teesas-ņpreedumu. Noņeedsneeks Hedels, ņawu ņohdu dņudedams, ņawu gihmi uš ņwinesņhanu ņaweeba, bet pē tam bailigas ažiņ uš bendi uņmeta. Kad ņpreedums bija iņlaņihts, tad Hedels pagreesahs, it kā gribetu noņptautees.

Pa wiņu to laiku ņahweja Hedels meerigi, neweenu wahrdū neņajidams, bet wina ažiņ wareja bailibu un nemeeru pamanisht, it kā daņņa mireja ažiņ. — Winņņ tika nodohts bendem.

Winņņ apgreesahs uš bendes puņi un ņohda-weetu un tad ahtreem ņohleem uš ņohda-weetu uņlahpa. Maņ pulkņtenisņņ ņahka ņwanisht. Bendes palihgi ņawu darbu uš matu iņpildija. Hedelam tika ņwahri un weņte iņwilktas, pē kam winņņ pats ņeidjahs palihdņeht. Winņņ gribeja ņawu krellu atkrohpeht, bet kahds no bendes palihgeem krellu pē apņalles ņakehriņ no muguras noplehņa. Par to brihdi ņahweja bende kā ņtābs uš noņeedsneeku ņkatidamees un rohkas ar žirwi aiņ muguras turedams. Skatitaji ņlatahs uš ņohda-weetu. Hedels ahtri nometahs zeids, bendes ņņehtri palihgi uņmet walgus winam uš kahjahm un rohlahm, galwa winam guk klusņa rante, peektais bendes palihgs ar ņiņnu pēņprahdņe galwu. Bende ņper weenu ņohli, žirwis paņņib gaiņā un galwa nožirņta no-wetahs no rumpja.

Breesmigais azumirkis bija pagahjis. Kluzis (bluzis) bija ar aņinim apņņlahkts. Sahrks tika uš ņohdu weetu noliktis, rumpis ar galwu tika ņahrkā eeliktis un drehbes wirņu liktas. Klahņbuhdamee lungi ņneedsa bendem rohku.

Zeetumneeku mahžitajs wehlah iņteiza, ka winņņ to wakarū

preelſch noteſchanaſ Hedelam raudſijis wina ſinamu ſirdi mohdinah, lai ſawus grehtus atſihſtoht, bet Hedehs beſgoh- digâ balſi atbildejis, ka negriboht tautes ſawu ſirdi aiſgrahbt. Winſch no tijibas un grehtu noſcheloſchanaſ neta negribeja ſinaht, palita ſawâ ſirdi apzeetinahſ grehjneekſ.

No Auſtrijaſ. Auſtrijai negrib nemas weiktees ar Boſnijas un Herzegowinaſ eenemſchannu un politikas prateji ſahſ brihnotees par Auſtrijaſ ne-iſweizidu tillab politikas darifchanaſ kâ ari pawalſtju eenemſchana. Apſtatifimees ſcho leetu tuwaki. Berlines kongreſe peeſchlihra Auſtrijai diwas Turzijas pawalſtes un nu bija jadohma, ka Auſtrija to uſ ahtru roſku iſdarihs, minetas pawalſtes ſawâ pahrwaldiſchana uſnemdama, jo Turzija, kaſ pawilam bija pahrſpehta un ſa- dragata, taſchu nelahdu pretoſchanoſ nebuhtu ſpehjuſe uſ- ſahſt, bet Auſtrija lawejahs un zaur ſcho laweſchanoſ wina ſew leelu grehtumu uſtrahwuſehs. Ulnahſ ſinas no Boſnijas, ka tur zaur ſlepenu uſrihdiſchannu teekoht laudis uſrih- diti uſ pretoſchanoſ pret Auſtriju, bet ſchihſ ſinas teel at- liktas pee malas; beidsoht atnahſ ſinas, ka neween nemeer- neeki, bet pat ſahrtigi kara-pulki Auſtrijaſ ſaldateem preti ſtahjotees, — tē nu tiſ Auſtrija ſahla ſamanitees, ka wai- jaga nopeetni pee darba kertees. Nu Auſtrija gribeja ar ka- ra-pulku waru tahs ſew peeſchirtas pawalſtis eeguht; bet tē Auſtrija atrada lawektus, nemeerneeki, ar Turku kara-pulkeem ſaweenjuſchees, Auſtreſcheem preti ſtahjahs. Auſtrija bija par maſ kara-pulkus uſ Boſniju un Herzegowinu aiſfuhtijufe; ſchee kara-pulki neſpehja pretineekus pahrwareht, daſchâ weelâ pretineeki bija ſiipraki par Auſtreſcheem.

To nu gan newar ſajiht, ka Auſtrija Boſniju un Herze- gowinu ne-tenems, bet taſ winai weegli nenahſtees, winai buhs wehl daſchi kara-pulki turp ja-aiſfuhta un aſinis deef- gan ja-iſlaiſta, lihds minetahs pawalſtes ſawâ warâ dabuhs. Ta Auſtrija zaur ſawu laweſchanoſ un tauwaſchanoſ ſew aſinainus lautinus ſagahdajuſe.

No Romas. Lai Giâ Auguſtâ bija pahweſta wahrda deena. Wiſas ultramontanu awiſes ſchâi wahrda deenai par gohdu ir tahs deenas numura tâ ſahoht ſwehtku uſwalka tehrpuſchahs. Auſtrijaſ keiſars un ſirſts Biſmarks ſawas laimes wehleſcha- ſchanaſ pahweſtam pa telegrafu atlaiduſchi.

Italijaſ waldbiba peepraſijufe pee Anglijaſ waldbibas, to wina ſajitu, ja Italiſa ſawus kara-pulkus celiktu Turzijaſ pawalſtes Afrikâ. (Anglija uſnehmuſe atbildeſchannu par Tur- zijaſ pawalſtſchm Aſija). Lihds ſchim wehl now ſinams, to Biſenſilds no Anglijaſ waldbibas puſes atbildejis. — Ne- meerneeki Batumâ peepraſijufchi, lai Anglija nemtu Batumu ſawâ apſargafchana (Batumâ peenahlahs Kreewijai). An- glijaſ waldbiba uſ tam atbildejuſe, ka wina ſchini leetâ ne- waroht eemaiſitees. Nemeerneeki Batumâ griboht pretotees, kad Kreewija Batumu eenemſchoht.

No Montenegras. Starp Turziju un Montenegro ſahſ nopeetnas ſchleſchanaſ raſtees, jo Turzijaſ waldbiba negrib un negrib Berlines kongreſes ſpeedumus iſpildiht, ihpaſchi zil tahtu tee uſ Montenegro ſihmejahs. Montenegreeſchi ſahſ riſkotees uſ karu, jo wini grih tohs ſemesgabalus, kaſ wi- neem no Berlines kongreſes tita noſpreeti, uſ wiſadu wiſſi ſawâ rohtâ dabuht, pat ari tab, kad ar kara-erohtſcheem to waijadſetu iſdariht.

No Ziperes ſalas. Til to Angli jaulo Ziperes ſalu ee- guwuſchi un tur ranga uſ dſihwi nomeſtees, kad liktens wi-

neem jaunu ſchleſchli zela leel. Luſignana zilts pehznahamee, kura trihsſimts gabus par Ziperes ſalu walbijuſi, tagad pee Anglijaſ waldbibas peeteiſuſchees. Wini gan tuhdat negrib ſawu Ziperes walſti atpakal dabuht, bet winu praſijumi ir Anglijai deefgan nepatihlami. Wini Angliju luhds, lai ta wineem palihdsoht ar Turzijaſ waldbibu iſlihdsſinatees, jo wi- neem eſoht leeli pagehrejumi no Turzijaſ un wini no ſcheem pagehrejumeem ne-atſajifchotees. Schee pehznahamee ir pa- wiſam trihs: weens ir erzbiffaps, weens dſihwo Peterburgâ un weens dſihwo Pariſſe. Wini teel noſaukti par Ziperes, Armenijaſ un Jeruſalemes printſcheem. Wiſi winu praſijumi atbalſtahs uſ nolihgumeem ar Turzijaſ waldbibu un wineem ir par to leezibas raſſi. Wiſu pirms wini pagehr, lai wi- neem iſmaſſajoh 75 milionu marku (25 milionu rublu). Turpmaſ dſirdeſim, ka Anglija ar wineem iſlihgs.

Ne-iſprohtams notifikums.

Mahnu tijiba arween wairat eet maſumâ, bet iſbeigufeſs wina wehl naw, un gan laitam ari tiſ lehti newarehs tiſ iſbe- deta. Katram zilwefam kahda teefa no mahnu tijibas atroh- nahs, tur wina ſapraſchanaſ rohbeſchahs liktas, tur winſch tizeht ſahſ, ka dabas parahdiſchanaſ no zitas neredſamas paſaules ſpeh- keem teekoht iſdaritas, — tur winſch ſpohſteem un ſauneeu ga- reem ſahſ tizeht. Paſchi wiſu ſapratigakeel, gudratee zilweſi, kuru ſapraſchanaſ ſpehti zaur matematikas gudroſchanaſ uſ to labato wiſſi ſpehzinati, newar daſchureiſ no mahnu-tizigahm ee- dohmahm atturetees; es atgahdinaſchu tiſ, ka Napoleons ſawai labai liktena ſwaigſnei uſtizejahs, ka Deewabihjigam tijibas iſ- ſlaidrotajam, Martinam Luteram, biju azumirſki, tur wina gara azim welni preeſchâ ſtahbijahs u. t. j. pr. Ir paſchâs jau- natſis lailds atraduſchees mahziti laudis, kure ſapneem tij, kure ne- uſdrihſtahs par trihspadſmit pee galda ſehdeht, ne ari natſis laita pa kapſehtu ſtaigah. — Tē jajanta: ka gan taſ nahſ? Wezâs lailds, tur laudis maſ to no dabas apſlehtteem ſpehkeem ſinaja, bija ta leelaka daka tumſchi mahnu-tijibas zeenitaji. Pehbigâ laita dakas mahzibas ar milſu-ſpohſteem uſ preeſchu gahjuſchahs, un zaur tam ari iſflaidrojahs ta buhſchana, ka mah- nu tijiba pa leelakai dakai beigufeſs. Bet tâ ka wehl daudſ dabas parahdiſchanaſ wiſas iſflaidroſchanaſ truhſt, tad naw ari nelahds brihnumus, ka paſchi mahziti wiſi wehl no mah- nu-tijibas ſwahadi naw. Weens dabas parahdijums, kuru lihds ſchim wehl neweens naw ſpehjis iſflaidroht un kureſch ar gan tiſ lehti netiſ iſflaidrohts un tadeht wehl arweenu mahnu- tijibai weetu dohs, ir tâ noſaukta almenu-meſchana.

Wairat kâ weenâ paſaules widu ir iſplahijufeſs ta tijiba, ka almeni no neredſamahm rohſahm uſ neſaprohtamu wiſſi teekoht meſti. Wahzu raſſineekſ Gerſteleer ari ſawâs raſſiâs par tahdu atgadijumu runa. 1836ſtâ jeb 1837tâ gabâ dſihwoja Sumadanga, Deenwidus-rihta Aſija, kahda wahzu familia Kiffinger. Kiffin- gera lungs ſtahweja toreis Hollandijaſ deeneſtâ un bija kahda apgabala pahrwalditeekſ. Wina familia ſtahweja iſ diwi zilweſem, iſ wina paſcha un wina ſewas, kahdas Indija dſimufchahs Wahzeetes. Behrnu wineem nebija, b t wini bija, ka toreis taſ pee Indija dſihwodameem Giropreeſcheem bija eera- dums, kahdu Indeeſchu meitu peenehmufchi. Schihſ meiteneſ tehws bija Kiffingera lunga pawahrs. Kiffingers dſihwoja lab- dâ ar dalſineem ſegtâ dahra mahſinâ. Kahdu deenu ma- ſaja meitene ſpehlejahs Kiffinger madamas iſtâbâ. Winaſ wiſrs bij taiſni ap to laiku darifchanaſ iſbrauzis. Tē uſ reiſ maſaja uſle, ſtreen raudadama pee Kiffinger madamas un ſtahſta, ka winaſ baltaiſ apgehrſ ar ſiri ſplaudelkeem noſmebrehtſ. — Stri jeb betels ir kâdâs Indijaſ ſtahds, kaſ no Indeeſcheem eeſtiſrinaſchanaſ un gara laita dehl teel bruhſehis. Sirliaſ ſpau- delkeem ir keegetu ſarlana iſſtata jeb pehrwe. Ta leeta tita uſ pehdahm iſmekleta, bet beſ ſekmes. Kiffinger madama dohmaja, ka laitam taſ apgehrſ no kahda ſulaina buhſchoht nokeſiſht

Sina pahr uffaukteem Rigā.

Sehtaba-basniza: ministrāls Kahrliks Kurpneeks ar Mariju Oberg.

Pehtera- un Domes-basniza: strohderis Pehteris Muks ar Dittliju Aelf. Fridriku Kohde. Stohlotajs Hugo Karl Josefs Hansens ar Annu Elisi Gläser. Pahrwalbneeks Martin Balma ar Adelsbi Adelt Brehm. Andeles-komijis Gustaws Friderichs Freimann ar Juliju Mariju Aelf. Bendfeldt. Stauers Ditto Winke ar Amaliju Witt, dsim. Tschumson. Linu kuptschis Gustaws Schneider ar Sofiju Aelf. Prusen.

Gertrudes-basnizā: lausmanis Burhard Eischen Gustaw Zietemann ar Konfordiju Ernestini Amaliju Thieme. Friseeris Ferdinand Danneberg ar Fridriku Mariju Karolini Press.

Jesus-basnizā- strahdneeks Frijis Leschinskis ar atraitni Mariju Zepke. Atflehu kalejs Eduards Ernsts Brenner ar Katarini Juliani Bihpol. Strahdneeks Zahnis Dunzis ar Annu Holm. Anferneeks Jakobs Kempeter ar Wilhelmini Kratomski.

Jahnu-basnizā: fabriku strahdneeks Kriščis Dauß ar Trihni Freise. Galbneeku (tischleru) sellis Gustaws Adolf Freiberg ar Elisi Meering. Sabats biketneeks Jakobs Kahrlikt ar Annu Mariani Staffit, dsim. Roman.

Mahrtinu-basnizā: kalejs Pehteris Romaschewitz ar Juliju Alfonsoini Hagen. Waktneeks Fridrichs Breit ar Katarini Ohsoling. Sulainis Janis Leitis ar Amaliju Matildi Berg. Galbneeku (tischleru) darbu wedejs Heinrich Ditto ar Annetti Scharlotti Roschert.

Gevehrojums.

Isgahjufchā numurā 242trā lapas-pufe stā rindā no augščas ir drukā mifejees: stahw ralschis „bija miris,“ bet jalafa „bija atstahlees.“

Tirgus siņas.

Rais mums bija deesgan dsestes. Leetus dauds liza; ari dabujam pehrto-aa rubščhanu dsirocht.

Preešč bruhščhanas maksaja par ausahm 1 r. 50 L, griku putraimeem 4 r., ausu putraimeem 4 r. 50 L, meeschu putraimeem 3 r. 60 L, kartupe-keem 1 r. 20 t. puchā. Par 5 pohdi (2 1/2 pudj) rubšu miltu 2 r. 50 L, kweeschu miltu 6 r. 50 L, par pudu (2 pohdi) siveesta 12 r. — 12 r. 50 L.

Jaunas grahmatas!

Rupat tā no drukas isnahja un wifās grahmatu bohdes dabujamas schahdas grahmatas:

Kristiga mahjas-buhščhana. Dabwana jaunlau-lateem no Dr. Friedrich Wihfeldt. Latw. no E. G. G. Croon, Leelwahrdes un Leeljumpraw = muischas jaunata mahjitaja. Matka glihti eeseeta 40 lap.

Bella asins, jeb: pamahziščhana pret brandwihnu. Pehz Barmes mahjitaja S. Thümel Wahzu raksteem latwiski farakstihis no S. Blumberg. Ar astonahm pehrwes drukatahm bildehm. Matka 40 lap.

Widsemes weza un jauna

Laiša-grahmata

uļ 1879to gadu

ar bildehm puschlota, ir ari gatawa un dabujama eeseeta par 10 lap. gabalā; ne-eeseeta par 5 rbf. par simtu.

Laiša grahmatā atrohdašs schahdi raksti: Memas dehlinsch (stahls, kas rahda behrna islutinaschanas augkus). Draudsiigi padohmi, tā ja-isturahs pret teefahm un zitahm no Walsis-wal-dibas eezeltahm eestahdehm. Rā fanemsim fawejus? Piestti. Padohmi fainneeziā. Eij nu fastui? Bišču atreeshchanahs. Zeka-rahditajs lauzineekeem, kas Rigas bohdes grib lo pirkt

Ernst Plates.

Lihds 3. August pee Rigas atnahlufchi 2133 fugt un aigahjufchi 1973 fugt.

Atbildebams redaktors Ernst Plates.

Sludinaschanas.

Par simu.

Peedahwajam wifas sortes

wihnus, porterns, konjaku,
rumu u. t. pr.

Apsohlām par kreetu un laipnigu apdeeneschanu gahdaht, tā ari tihru, labu un

gahrdu prezi

par lehtu zenu pahrdohst.

Pastelleschanas ar rakstu teel rittigi un kreetni is-daritas, bet pee tam luhdsant, lai pahrkataišchanas nenotiltu, staidri usrakstihst adrest.

C. Leth un beedris.

Rigā, Sinder-eelā Nr. 1.

Superfosfatu,

aptaus, zementi, papi, darwu, wahgu-smehri un

petroleumu

pahrdohd lehti

Neuermana bohde

pee Jauneem wahrteem.

D. Renka wihnu-pagrabs

Peterb. Ahr-Rigā Dstirnawu-
eelā Nr. 39,

peedahwa wifas sortes wihnu, rumu, konjaku, porteri, spirtu, liseeri u. t. pr. par wislehtalahm zenahm un apshla laipnu apdeeneschanu.

Athalpahrdewejeem par simu,

la esmu pee sawa shtu-prezu krahtuma eestaišis pilnigu

tehraudu-prezu

lehgeri un peedahwaju to paschu par lehtahm nenodiagejamahm zenahm.

G. Schönfeldt,

Rigā, leelā Sinder-eelā Nr. 15.

2 bohdes-galdi (Zahstische),

berigi preešč koochseneekeem jeb material-bohdes, ir lehti pahrdohdami pee **C. Grünfeldt,** 2
Selsch-Rigā leelā Kaleju-eelā Nr. 4.

Waischu skaidru sibrupn,

ihsti berigs preešč wifabu fastu eewahriščhanas, jaur lo teel ohtreel zukuks aistaupihis, fastei pahškama garšča ir un ilgi pastahm, peedahwa par 8 kap. mahz.

Julius Steimbrecht,

Slahrnu-eelā Nr. 25, preti Jahna basnijai.

Labako

Angsu superfosfatu

sem Rigas politefnikas apgaltwoščanas pahrdohd lehti no lehgera

Goldschmidt un beeedris

Kungu eelā Nr. 16.

Kastranes muischas

(Suntaschu dr.) bahrsneeks

Jahn Semsar

ir miris un tohy tadeht ta manteneeki, parahdneeki un parahdu deweji usajzinati, libbi 21mo Oktobers 1878. g. pee schis pagasta teefas peereittees.

Kastranes pagasta-teefā, 26. Juli 1878.

Pensioneri un stohlneeki teel preešč gimnastijas sagatawoschanas deenemti manā privat-stohlā no 1. August Peterb. Ahr-Rigā Kalku-eelā Nr. 20. Esmu runajams no plst. 9 lihds 3 deenā. Stohlotajs Pfugner.

Sina.

Zaur scho daru fawcem darba-pastelletajeem simam, la apstelleschanas-weetu preešč pehrwe-ščhanas un dreiteschanas esmu no Teatera eelas Nr. 9 pahzchliis us Dstirnawas un Basnizas eelu stuhri Nr. 12. Kreetnu darbu par mehrenu zenu apshlādams luhdsu, man apstelleschanas laipni nodohst.

A. Dippmann (fenal Wallquiff) 3

tagad Dstirnawu- un basnizas-eelu stuhri Nr. 12.

Wehrā leefams.

No lahba luga, kas sellumā usstrehjis, ir pahrdohdami wifā pee luga peederigi dselšchi ankerneeku amtes namā Rigā Daugawmalā netahlu no dselš-žela tilta. Schis dselšis ir it ihpachi lugu-buhwe-tajeem peedahwajams.

Dsihwollis,

lihds ar schuhni berigs preešč suhrmana ir isch-rejams leelā Maslawas eelā Nr. 139.

Brunineeks Runo.

(Statees Nr. 30.)

„Til zaur pasemofchanohs!“ fajija Spaneets. „Al! ne weens mohjitajs newar peespeest, ta pasemotees, la fchee bruhn-gihmji. Tani nelaimes nakti es nodohmaju, la gudris — brunineeks, fawu dshwibu preefch lehnina un tehwijas no-dohht, jo es tuhliit redseju, la mehš weens pret defmitem stah-wejam, un fchahda preefchshime dara ihstu dubfchu kreetnam lazeiwam. Bet par nelaimi mehš bijam wairaf wihna bau-dijufchi un newarejam waligi lautees, jo zits zitam wirfju kraitam; it ihpafchi manim gahja plahni. Negribedams ee-naidneekem padohtees, gribeju Schalones eskadrones palihga faukt un gahju tadeht uf lehgeri. Es fkrehju, fkrehju ka aiffchauts breedis, tomehr ne-atradu lehgeri ne zitu ko; un kad jaw mehnefs uflehza, tad pamaniju, la ne wis uf riteem, bet uf wakareem biju gahjis un kahda fahdscha atradohs, kuras netihra faine mani azumirkli apstahja un ar rungahm uf manas mihtas muguras strahbaja. Brunas un sohbenu nefin kur elle biju pametis, tadeht newareju no Franzufchu wingrofchanas mahfklas teem nemahziteem lautineem nelo ee-rahdiht — man wajadseja griboht negriboht, klusu zeeft, it la noseedneekam.“

„Nabaga Witums!“ smehjajs Runos „Al! un no ap-scheloschanas tur nebij nesmakas!“ fchehlojajs Witums Tiennes. „Tas wiiffwehtakais naw til dauds fiteenus par wifu gadu nospreedis, zil mana mugura weena stunda dabuja. Turklacht man wehl rahwa drehbes noht, ta ka man ka Ahdamam pehz grehkeem tur bij jastahw, un tahs negantnee-zes nogreesa wehl manus smulus matus, pehz kureem man firde wairaf fahp, ne ka par teem fiteeneem. Ohtra rihta dsina mani it la nobarotu aunu fafektu uf pilsehtu, un te buhtu mani teescham nolahwufchi, ja tas pats lungs, kas par Teiw gahda, ari par mani nebuhtu apschelojees. Al! draugs, fwefchatne teel pat dumjais fehns mahzihts. Kad mehš tohs farkanohs krusus few uf plezeem likam fchubt, tad mehš leelijamees ar nahwes apfmeeschannu un darijam, it la nahwe nekas nebuhtu un dshwiba til fpehles lectina ween. Al kas ir bes dshwibas. — Brinzis ir mani dascha-das drehbes bahsis un es lihdsinohs tagad wairaf Parises fwehtku nareem, nela lehnina gohdibas augfmanim; es ne esmu no wina wakara nelo zitu bandijis, la pupas un mee-fchu maifi.“

„Waj Tu est zerejis uf drihsas brihwibas preefch mums?“ prafija Runo. „Jo no ta laika, kamehr es fpehzigaks juh-tohs, dohmoju til par to, un fattis, kas brunineela wahrdu nef, newar fchini buhshana zitu ko dohmaht.“

„Ka! waj zaur behgshannu?“ prafija Tiennes. „Es doh-maju, la tas mums wis ne-isdohthohs. Un ja mehš pat par putneem pahwehstohs, — tad tatschu mehš tiltu nokerti; jo fche walda ne-ustiziba. Es dsirdeju wakar daschus runa-jam, la lehninifch pat brahkam ne-ustizohht, tadeht, la tas esohht par dauds mihtstirdigs un zaur to eeguhstohht draugus. Ari Tu jaw est, la rahdabs, weens no teem; jo Tew jow ir sihda gulu weeta, kur man til aitas ahda par apfegu ta-pa dohta!“

„Redsi, fchee gahrdi ehdeeni un dschreeni ir ari no lehnina galda! af zil tee gahrdi smek. Attauj man til weenu molku!“ —

Nemas atkaufshannu nenogaididams, winfch nehma bikeri un dschra ar tahdeem malkeem, la Runos no fmeekleem newareja noturetees.

Kohpa buhdamam ar fcho brunineeku, lai gan winfch ag-rati nelahds draugs nebij bijis, wina wefeloschanahs gahja ftripri uf preefchu; winfch atstahja gultu un no Tiennes wests winfch gahja pee lohgo, jaunnu fpirgtumu eedwaschoht. Mu-laija pils stahweja uf kahda flints kalna, tuwu pee juhyma-las. Apafschah winfch redseja dauds lugus eijam un nahkam, tahku, tahku winfch pasina tohs baltohs karogus, kuri it la gulbji gaisa lidinajahs un winam islikahs it la winfch krusa-larotaja kaza trohfsni dsirdetu un jaunns ilgofchanahs juh-tas pehz brihwibas radabs tam krusia.

„Ap wakara laiku eenahza Sekina un lihds ar wina — kahds fwefchs wihrs, Mauru kaza apgehrba. Schis fwe-fchais bij faufs — zilweks, no wideja auguma; Mauru brunu-zepure apfedsa wina tumfchu peeri un smalks audektis no sudraba lehdehm bija wina brunas. Ar nepatiffchannu atbildeja Runo uf fwefchineeka fweizinafchannu — un tad Sekina to pee rohkas tuwal weda, tad winfch fajija ar tum-fchu balfi: „Tu wed man Lawu bruhthannu, Sekina? Ka-pehz? Tew tika brihwiba dohta, tadeht naw wajadfigs ma-nas peerahdischanas, un es pats esmu nabags wehrge, kam naw wairaf, la tulfchas rohkas.“

„Brihnojufehš wina usflatiya to, it la fawahm ausim ne-tizedama, jo wina dohmaja, la tas wehl murgojohht. — Nu eefahla ari fwefchais runaht: „Baltais wihrs, Saabs al Gaf-fans nahf Tew pateizibu issajihht. Lai ari winam, ta pat, la Tew, fwefchas semes gais ir jadwascho, tad tomehr winfch naw bes fpehla un gohda, jo fpehzigais lehninifch Omars Tabets ir wina ar fcheligahm azim usluhlojis, un to eezehlis par wadoni pahf dauds tuhstiofcheem jahneekleem. Menizini tadeht Saaba draudfibu. Wina wahrdeem ir laba flawa pat pee firstem, un wina rohka nedreb, kad tas trompetes flanu dsird. Auktas semes waroni, Tu est apschelojees par weenu tarstas semes behrnu, kurefch par wehrgu zaur tuhft-nessi tika wests. Saabs, Sekinas brahlis, nefis Lawas asi-nis fawa firde, kamehr wina galwa riktiga weeta stahwehs.“

„Schis Lawas brahlis Sekina!“ issauza no brihnumeem pahraemts brunineeks.

„Ja lungs,“ atbildeja Sekina, „mans brahlis, kuru man labais gars preti fuhthija, it la mums wina palihdsibas wie-wairaf wajadsetu. Sekina netika Tew nelad no sawas dsim-tenes stahstijufi, nelad no winas wezakeem un tautas, jo wina dohmaja, kalponei nepeenahlahs to plahpaht, kas warbuht preefch wifa laika ir pasubis. Tu un Lawi beedri man ne-tizetu, un ta tad man buhtu la melkulei preefch Lewis ja staiga.“

„Wina nemelo, kristigais,“ jaujahs fwefchais starpa, „kad wina par Saaba un Sekinas tehwu tehweem stahsta, kuri it fpehzigigi walidija tai sem pret pusdeenu, kuru par Tudanu fang. Reflaitamas Afnu tautas zilts paklaufija winam — daudfi sehdeja pee Karchnas pilshetas wahrteem, gaididami wina taifnas teefas. — Reifnotika afnaina lauja ar breef-miga tuhlfnefcha dehleem, kuri teem pulkeem ufkrita, kur Afnu feewu-faine lihdsi gahja. Saabs skaitija toreis 12, Se-kina til 9 pawafaras. — Mehš tilahm lehdes flehgti un

tahtu pahr smilfchu juhru pee [schejeenes kasteem westi. Te Tripolis pilsehtâ mums abus nopirka fchweſchi lungi, un breeſmigi brahkdama meitene tika no brahla rohlahm israuta un aifwesta. Saabs neredseja wairs Sekinas, lai gan tee tani pašchâ semê dſihwoja. Pehdigi ſaweda labais garê tohs atkal kohpâ, un wini paſinahs no tahs us pleza eededſinatas ſihmes, ka tee no wehrgu tirgotaja bij dabujufchi.“

Schohs wahrduſ runaht pabeidſis aplampa ſweſchais to pee wina glaſdamohs meieni un wina meſchona gihmis pahrwilkaſ ar laipnibu, un iſ wina azim tezeja preeka aſaras. „Baltais waroni,“ winſch iſſauza ar paſiladamu balſi, „nem pateizibas pilnu Saaba rohku. Aſnu walſis manti-neekê zere, ka taſ laiks naw tahtu, kur tam wina deewi at- laus ſawu mahſu atpaſat uſ ſkaiſteem palnu-meſcheem weſt; un ja Tu gribi lihdsi naht, tad nebuhs neweena weeta par augſtu, kur ſchi laba dwehſele newaretu dſihwoht.“

Kunos nehma mohra rohku, un kamehr ſchee jauni draugi ſcho un to runaja un Sekina par ſawas jaunibas deenahm ſtahtſija, tamehr maſais Tiennes danzoja no weena lakta ohtrâ, ſwilpoja Franzuſchu karoga-marſchu un ſkrehja pehdigi pee brunineeka, tam auſis ſchuhſtedams: „Draugs, luhdsi prinzi, lai winſch mani pee Lewis par ſaegu atſtaht, jo til Lawâ tuwumâ eſ juhtohs laimigs. Drihs, drihs eſ zereju brihwibas ſtundu redſeht, kur mums ſchini apzeetinata pili wairs nebuhs jaſmohk.“

Zeriba, mihtaka ziltweku draudſene, bij tagad jawu ſatu ka- rogu, kurſch wehja ſtalti plewinajahs, iſſprauduſi, bet til ne- ſaſneedsamâ ſtahwolli un preeſch ilgoſchanahs par augſtu. Garas nepaneſamâs deenâs, nobahleja atſpirdſinadamais un meerinadamais ſpihdums, un tumſchi ſapni ſahla pa Kuno galwu ſkraidih. Winſch ſahla pats pahr ſawahm brihwibas dohmohm ſmeetees un par ſpihti labu laiku nedſ waſtaigatees nedſ dabas jautumus eeguht nekur wairs ne-iſgahja, bet tupeja, til pat kâ putniſch ſawâ buhriti. Pehdigi winſch ſahla pat uſ Saaba duſmotees, kâ taſ nekahdu ſinu nelaida, nedſ Sekinai to ſtahtſiht atlahwa.

„Taſ melnais kareiwis bij tahds pats kâ wiſi Auſtrumneeki,“ kurneja Tiennes; „un kad ſchi wehrdſiba ahtri nebeidſahs, tad lai ſwehtais Denis man peedoht, eſ gribu uſ ſaweem iſſeem mateem muſelmana turbanu neſt. To mums waijaga abeem dariht; jo ahtraki jo labaki; dauds Portugaleſchi un Ita- leeſchi ir ſchê laimigi tapuſchi un warbuht mums ori lai- mes mahmulina uſſmaidih.“

Wahzeefcha weenteeſiga iſtureſchanahs padarija wina plah- paſchanai galu, bet ne-ilgi, jo til lihdsi tee par brihwibu ſahla runaht, tad jaw winſch atkal no jauna ſawu meldiju puhta. — Rahdâ wakarâ iſzehlahs Mulaija pili iſtis nemeers; zits kleeſa, zits ſmejhahs, un dabriſi un lohgi krahſojahs it jauki ar doſchadâs pehrwêſ ſpihdedamahm ugunim. Uſ pa- ſlepenu iſluhkoſchanu iſgahjis Tiennes pawehſti, kâ kchniſch Omars efoht ar ſawu ſeewu pili un wiſu pilſfaimi pee brahla uſ weeſibahm atbrauzis; ſulaini runajoht no draudſi- gas ſaweenofchanahs ſtarp abeem brahteem, un Mulaijs luh- tojoht uſ to labato ſcho deenu eerikteht. Ari mums buh- ſchoht, ſajija Tiennes, tur daliba janem, jo kâ ſchim kahds pilſonê ſajijis, tad Omars efoht ſinkahrigs redſeht tohs abus kriſtigohs brunineekus, kurei brahlim efoht, un ihwaſchi wina ſeewas efoht preezigas, kad dabuſchoht brunineekus no

ledus-ſemes redſeht, kureem ſkaiſti balta ahda efoht, un kuru gari kohſchi mati pahr plezeem karajotees. Kuno uſlehza it duſmigi no krehſla, bet kad winſch prinzi eedohmaja, kurſch winam til dauds laba bij darijis, tad winſch iſrahbijahs it jautris un gahja ſawam runigam beedrim lihdsi; abeem tika eerahdita weeta, no kureenes tohs it labi wareja apſlatitees. Wiſs, kaſ til ſwehtlu kohſchumam wareja dereht, ſpulgoja ari ſchê preti; ſchê un tur atſkaneja ſawada muſika, te at- kal treeza no gahrda wihna eeſluſſchee weeſi pahr kahdu no- tikumu jeb johzigu ſtahtu, — te un tur, jeb kur til ween azis pagreesa, negahja zitadi. Pats kchniſch Omars iſrah- bijahs ſchehligs un runaja ar brahli it mihtſirdigi, lihdsi ka- mehr taſ winam jaw par garlaijigu iſlikahs un taſ pehz garas ſchahwaſchanahs uſzehlees ſawahm ſeewahm ſihmi dewa, lai uſzeltohs.

Wiſpapreeſch nahja palkawneekê Saabs, wina ſohbinu un brunas neſdams, tad kchniſch gahja ar brahli, un peh- digi wiſa ſeewu pilſ pahrôſ ſakehrſchahs. Schini azumirlli eeraudſija Kuno Sekinu ſew blakam. Wina ſpeeda lehni winam rohku, ſlatijahs it kâ luhgdama uſwinu, un ſajija: „Draugs, pahſpehj Lawu brunineeka prahtu! Eſi klufſ un paſemojees preeſch ta warena, kura warâ Tu tagad ſahwi! Saabs, kurſch kâ grib, leef Lew to ſajih, un Sekina luhdsi, lai Lawa augſtprahtiba to neſamaita, kaſ til zaur debefſ brihnumu ir iſglahtis.“

Omars nahja un Mulaijs rahdija tohs kriſtitohs, kurei no ſehdeſka bij peezehlufſchees. Wina kihgera azis eeraudſija wiſpapreeſch Sekinu. „Ko taſ melnais behrnê dara ſtarp teem netizigem, uſ kuru kameeſcheem praweefcha lahſti gul?“ winſch praſija. „Jeb waj ta ir kahda no Lawahm wehrdſe- neh, Mulaij — kuru Tu ſtarp ſuneem liſi, lai winu ap- ſmeeklis leelaks kluhtu?“

Brunineeku palkawneekê Saabs greeſahs pret waldineeku, palohzijahs it dſili un atbildeja: „Gaiſmas dehlê, kura eeſah- kums ir rihtôs, Jelama ſohbinê, kuream diwi eſwini ir, Lawa kalpa peere ſneedsahs lihdsi Lawahm kahjahm, un winſch iſ- gahſch ſawu leelu pateizibu, ka Lawas azis ir ſchehtigi uſ Saaba mahſu ſlatijufchahs, kura reiſ tapat kâ winſch, bij wehrdſene, bet nu atkal brihwa meita, no augſtakahs kaſchrau ziltê, un no ta laika pee ſawa brahla dſihwo.“

„Kâ wina nahja Mulaija mahjâ?“ kchniſch praſija ahtri. „Sekina bij ilgi dſihwojuſt wehrgubuhſchanâ. Lawe kalps atlahwa winai no tahleenes uſ ſcheem ſwehtkeem ſlatitees. Wina nahja ar Lawu ſeewu kalponehm.“

Omara azis ſpihdeja augſtati it kâ tumſcha padebefſ, kura atkal uſ drihſu pehrkona gaiſu ſawellahs. „Tizigo Deews ir Lawu mahſu bagatigi ar to ſwehtijis, kaſ wihriſchka azei labi tiht. Manas ſchehlaſtibas wehſmina ir Lewi leelu da- rijuſi, duhſchigais Saab; Lawe tehrauds neſauidſe eenaidnee- ka muguru, kureus taſ kungs Lawâ rohka nodohd. Lew buhs wehl augſtaku Lawa pawehletaja mihtleſtibâ kahpt. Redſi, manâ ſeewu pili ir weena weeta tuſſcha, kur Sekinai labi klahſeet. Nihtu lai wina manâ preeſchâ rahdahs!“

Sekina trihzeja ſchohs wahrduſ dſirdedama, no kchnina ſchehlaſtibas pahſteigta wina nolohzijahs lihdsi ſemei. — Ni- zinadami kchniſch luhlojahs uſ maſo Tienni til kahdus azu- mirktus, kurſch trihzedams un drebedams ſahweja; ilgaki uſ- luhſtoja winſch jauno Wahzeeti, kurſch it drohſchi tam azis ſlatijahs. Winſch glaudija ſawu ſili pehrwetu bahſdu un

fazija: Kas Dewi waretu eenihdeht, la Tu fcho bahlo puki Lawa dahrsâ turi, Mulaij. Wina ir it kâ faulê nowihtufe pupa, par kuru es ne diwi mahrlas nedohtu. Bet wina flaitais kallis ir no labas dabas, preeksch Damafzeescheem dohts, kurfch dauds war panest, un Dew buhs preeks, kad Tu kahdu reis tur fawu jauno sohbinu warest isprohweht."

Bee scheem wahrdeem Runo fa-erojees gribeja jaw firect un tam wina leelo augumu par galwas teefu ihfaku padariht, bet tila no Sekinas futurehts.

Tagad nahja lehnina feewas, kuras apaksch fameem beeseem schleijereem fcho un to plahpaja. Repazeetigs Runo gribeja fchai buhschanai galu padariht; te stahweja pehdigais pahris un ta, kuru winam wis tumaf bij, israhdiyahs eeweh-rojamaka zaur fawu flaitu augumu, kas nemas Afrikaneeschu augumam nelihdsinajahs, zaur lo wina pawifam no zitahm isfchirahs. Winas naburdene gahja, bet wina lawejahs; wirs-uswalks nositahs us weenu pusi un winas flaitis augums bij redsams, un kad wina dahrgu kneepadatu no kruhts iswilka un to pee brunineeka kahjam nometa, frita ari schleijers zaur rohlas kustinafchanu un winas gihmis, til flaitis til flaidris, it kâ rihta faule, bij pilnigi redsams, tã kâ weenteefigais brunineeks fawã weeta kã peenaglohts palifa, un winfch, kad jaw wis attal kahrtiba bij un ari fchi flaitstule fen wina azim bij nosudust, ilgi wehl isbrihnijees palak flaitijahs.

"Kas bij fchi feewa, kurai ohtra naw lihdsiga?" prassja winfch it peepefchi no dohmahm istruchzees.

"Nijescha, tã flaitstata stary lehnina feewahm;" atbildeja Sekina ar nokahrtu galwu. "Wina nef to wahrdu "flaitstaja" pehz nopelna, un ir ari kahda Emira meita no Persijas, un drohscha un augstpraktiga kã schahs semes jauneklî."

Stahde, la schahda lilija stary fcha bendes muhreeem smohl!" fazija brunineeks patš pee fewis.

"Smuks naw arweenu labš;" nopuhtahs Sekina. "Ari dadfchu lapas tapat, kã lilijes flapina leetus. Sekinai ir jabihstahs, flaitstã Nijescha dara pret swehteem bauhscheem, un ne-ustizamas wehleschanahs pamohdina paslehptu fchufkas galwu apaksch winas gulbja baltahs kruhts."

"Neustizamas? Tatschu wina ir feewa!" atbildeja Runo it tumfchi — un kad Sekina winam to dahrgo kneepadatu pasneedsa, stuhma winfch tahs rohku atpafal un fazija stingrã balji: "Ko lai es ar fcho neeku daru? Nef to atpafal tai, kura to pasaudeja."

"Lee atmini ir lohli dahrgi," wina fazija, "wehl fchoriht lehninfsch Nijeschai tohs steleja, un wina grib ar to no Dewis leelu kalposchanu nopirkt, la wina schahdu fchmi Dew peeeweeda. Nem to fchinkibu, af kungs, warbuht ta sneeds til tahfu, Dew brihwibu ispirkt."

"Sohbins un mana ismaniba un nekahda ne-ustizama feeweefcha rohla war brunineeka lehdes faraustihht," atbildeja Runo nepatihkami. "Daitojees Tu ar teem, Tu Afnu tautas lehnina meita un parahdees rihtã pee Mauru waldneeka. Ja Omara azš fchohs dimantus pasihš, tad Nijescha nogrimš pihfchlos, un wina zaur to buhs weetu Dew eeruhmejusi."

Sekina apfedsa fawas azis ar rohlahm un isgahja it lehni zaur galeriju.

Ne-ilgi pehz tam eenahja Mulaijs. Wina gihmis spihbeja

no preeka, winfch fuhlija Franzusi prohjam un nehma Wahzeeti fawã noslehpumu-istabã.

"Omars Ebu Thabets bij schehligš un laipnigs it kã pawafara-wehfsch," fazija prinziš apfmeedams.

"Eihgeris paslehpa fawus nagus mihsstã wilnã. Winfch ir par dauds no falda dsehreena baudijis un gulehs it kã lahziš. Mulaijs wehle tam meeru."

Winfch nehma tumfchu kastanu turbanu un Turku sohbinu un pasneedsa tohs brunineekam. "Waj es waru us Lawas ustizibas, us Lawas stipras rohlas, ja wajadsetu, palautees?" winfch prassja.

"Mans waldneeks war palautees!" atbildeja Runo it ahtri apgehredamees un sohbinu wehjinadams, it kã buhtu tuhltit pret eenaidneeku jastahjahs.

"Waj Tu pamaniji to jaunako stary lehnina feewahm?" runaja prinziš tahlat, few weeglas Arabeeschu brunas uslidams un ar sohbinu un garu dunzi apbrunodamees. "Nijescha ir palme fchini eelejã. Al, Nijescha ir flaitsta, it kã uhdens laima!"

"Lawas tautas flaudiba apfeds fawu feewu flaitstumu; kurfch waretu schahdã apgehredã to smuko no nesmutahm isfchirt;" atbildeja Runo.

Prinziš isdsehfa lampu un durwis aisslehdsis winfch dewahs ar brunineeku zaur kahdahm fahnu durwim ahra iseedams.

Leetus laiks bij eefahzees. Puteklainas eelas Tunis pilsfchã bij flapjas un netihras un melni mahkoni wilkashs kã leeli baki no juhkas puses. Pehz geuhkas eefchanas zaur dauds eelahm Mulaijs klauweja pee kahdas masas mahjinas, un kad winus eelaida, tad Runo pasina schahs mahjas faimneeku par fawu ahrti, kurfch to wahjiba bij dseedejis. "Gudrais Fakim," prinziš runaja, "waj manas pawehles naw Lawas aufis eefnauduschahs? Waj Tu est to pulweri fataisjis, eelksch kura faldais meegš dshwwo?"

Ahrste peegahja pee flapja un isnehma kahdu aissehgeletu pakiti.

"Man ir schehl ta smuka radijuma," fazija Mulaijs, to pulweri ais johstas bahsdams; "winfch bij mans jahjams sirgš un kalwoja it ustizigi daschãš laujsã, — wina wahrds bij aja bulta! Bet kristigo schlehpu-gali ir par klibu padarijusch. Tu patš teizi, kã ne-efohht eefpehjams dseedinahht; es negribu, la winfch wahrgft. Mana rohka winam dohs wina nahwi, jo weeglaku un ahtraku. Lawas sahles ir taf fpehzigas, kã winas azumirkli dshwibu war nemt?"

Kad ahrste to apdrofchinafchanu bij dewis, tad wareja us Mulaija luhpahm paslepenu fmeefchanohs pamaniht; winfch atwadajahs no wezu weza finatneeka un aifgahja. Wini gahja tahlat, lihds lehnina pilstohrnim. Relaweti wini dewahs apfahrt leeleem nameem, lihds wini pee wahrteem noktuwa, kur til weens weenigais eereibees waktneeks stahweja. Wahzeets fahetra prinziš pee rohlas. "Waj Tu zere Lawa brahta mahjã bes wina atkafchanas eet?" winfch prassja beedinadams? "Mehs efam til diwi stary wina nesfaitameem waktneekem."

"Mulaijs ir gudras mahtes dehs;" atbildeja prinziš. "Das zelsch, kuru mehš eefim, buhs tulfchs un drohschs. Seltš faistija mehles un lifa beesas faites preeksch azim wi-feem waktneekem un fpioneerem.

(Europmal wehl.)

Grandi un seedi.

Wezs fcrihweris.

Nesjen Berlinē nomira kahds 80 gadus wezs kanzelejas-fcrihweris jeb kanzelists, kas fchahdu rakstu bija atstahjis:

„Es peederu pee teem nelaimigeem, kas nodarbojajs tahs leetas norakstidami, kuras no gudrahm galwahm ir fadohmata un lohti nesklaidri us papihra usrakstitas. Lai gan mas pelniju, tomehr biju meerigs fawā nabadsigā buhshana. 16 gadus wezs buhdams eefahku fawu rakstifchanas darbu un preeksch 2 gadeem manas wahjajs azis mani peespeeda fcho darbu atstahht. 62 gadus esmu par kanzelistu strahdajis un katru deenu 14 lihds 18 bohgenu norakstijis. Nehkina gadam 300 darbu deenas, tad esmu 186000 bohgenus aprakstijis, tas istaisa 764000 lapas jeb 24000000 rindas, kohpā miliardi (1000 milionu) bohstabu jeb burtu. Kad es to no manis aprakstito papihri buhtu til 6 rindu platās strihpinās fagreesis, tad buhtu til gara strihpa isnahkuse, ka buhtu no Berlinēs lihds Breslawai sneegufe jeb simtu reis ap Berlini. Kad es par katru burtu, ko esmu rakstijis, buhtu dabujis weenu fenigu (4 fenigi lihdsigi 1 kapeikai), tad buhtu milioneris un waretu til augstu namu usbuhweht, ka tas augstakais tohrnis pasaulē. Bet ka es lohti mas ar fawu darbu esmu nopelnijis, to peerahdihš mana atlikufcha manta. Es luhdsu, lai weenu gabalu atlikufcha papihra un weenu ar tinti opshuwufchu spalwu man sahrkā eeleel — es zitu neko ne-atstahju.“

Tā minetais kanzelists ir rakstijis un daudseem, lohti daudseem tapat klahjajs: dauds darba un mas petnas.

Gradini.

Kohki aug pa wafaras laiku (pa seemu kohki ne-aug), tapehz zilwekam buhs aukt jaunibas gadōs un strahdaht spehka gadōs, zitadi winsch lihdsinajajs kohkam, kas janozehr un krahni ja-eemet.

Ko lihds dailsch augums un smuka mute, kad naw tikuma, tapehz ari wihru neskatahs pehz zepures, bet pehz padohma; tapehz rakstitajs wehl naw rakstneeks, kad winsch kahds rakstus farakstijis.

Lapas rudenī birsi un semlohpis tahs isleeta preeksch mehloschanas, un tas pehz dabas likumeem: kad weens usplauhti, tad ohts bohjā eet, kad ari lapas laistohs.

Kad pastineeks newar grohshus walidht, tad peenem Behrtuli par rohkas-puisi un dohma: diwi tatschu warehs drihsaf grahwi eeskreet neta weens. Ko tur faziht, gudram gudrs padohms.

Strahda pats jeb leez ziteem strahdaht, bes strahdashanas zilweks neteef us preekschu, jeb winam wajaga netihschu laimei uskrist wirsā.

Grubti katram, bet weenam wehl grubtaki.

Kahdā frohdsinā no aplahrtnes pagasteem fehdeja pee putodamahm bairifcha glahshem trihs pagasta teefas preekschfeh-detaji, kuri farunajajs par grubtumeem amatōs. Birmais

teiza: „Man teefcham leels grubtums, kad nahk raibas fuhš dšibas preekschā, issinaht lam taisniba.“ Ohts teiza: „Gelsch ta man naw nekahda grubtuma, bet grubti ir man, kad wahrds protokolehm japaraksta, jo lai gan semu eefahku, tomehr us augfchu arween eet, ka pat aistar protokoles rakstu.“ Trechais smejhajs. „Ko Tu smejees?“ prasija tee diwi, ka ar weenu muti. „Es smejohs par to, atbild fchis it weentefigi, „kad Zuhš par grubtumeem turat, kas naw nekadi grubtumi, bet man ir grubti, kad opalschā trihs krusi japaraksta, jo fcrihweris tad spalwas turetais un es lai — rakstu.“

R. M.

Stingra mahte.

Kahdā Bihnes bahnusi pee-eet pee biletu pahrdeweja kahds jauns zilweks, gribedams few biletu nopirkt. Til ko biletu bija prasijis, te peenahk kahda wezala gaspascha, faker wiau pee krahga no pakatas un atrauj wiau atpakal un tai paschā brihdi eezeht winam diwus plikus, fazidama: „Es tew rahdischu!“

„Maht, tas ir par dauds!“ issauza jaunelis, kas, ar kahdu draugu farunajees, gribeja ar to slepeni aisbraukt us Bosniju, bet draugs to bij mahtei pateizis. Dehlam griboht negriboht bija atpakal us mahjam ja-eet. Mahtei ari pirmahs dusmas bija pahrgahjuschas un sahla raudaht eedohmadama, ka dehls, us Bosniju aigahjis, drihs buhtu fawu dshiwibu waresis pasaudeht tureenās nemeera laidōs.

Ohsols, us kura bumbeeres aug.

Kahdas ahrseemes pilsmuischas dahrsā, kur ir eetaisita weefniza, atrohnahs leels ohsols. Ohsols buhs wairaf simtu gadu wezs, jo widu ir dohbjums ispuwis, tā ka schini dohbjumā waretu lahjis fawu mihseni eetaisihht. Starp ohsola refneem sareem ir ar laiku seme fakrahjufehs un tur reis kahda bumbeeres fehla uskriteuse, is kuras isaudsis bumbeeres-kohks, kas tagad starp ohsola sareem duhschigi aug un jaw wairaf gadus auglus nef.

Nemirsti.

Nemirsti jel rohsite
 Afarinahm birsoht;
 Waj tew netihl dshwoht wairs;
 Kapehz seedinūs nokais',
 Waj jaw gribi mirsoht?
 Nemirsti wehl rohsite!
 Afais listens tewi grausch
 Bahrgi wehji lohka;
 Schehli galwinu tu leez'
 Dabas-mahtei mutiht' sneeds';
 Auksta winas rohka.
 Nemirsti wehl rohsite,
 Saulite wehl jauki spihd
 Tew ar stareem fildohht;
 Lai ar' seedini notriht,
 Dshwo rohsit' ihšu brihd'
 Man' ar smarfchu pildohht.
 Seedi wehl reis rohsite!

Stuhla Jahnis.

Atbildedams redaktors Ernst Plates.